Evropský parlament
2024-2029

Hospodářský a měnový výbor

2024/2053(INI)

17.3.2025

NÁVRH ZPRÁVY

o finanční činnosti Evropské investiční banky – výroční zpráva za rok 2024
(2024/2053(INI))

Hospodářský a měnový výbor

Zpravodaj: Francisco Assis

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....9

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚTY 10

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o finanční činnosti Evropské investiční banky – výroční zpráva za rok 2024 (2024/2053(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na články 2 a 3 Smlouvy o Evropské unii,

– s ohledem na články 15, 126, 174, 175, 177, 208, 209, 271, 308 a 309 Smlouvy o fungování Evropské unie a na protokol č. 5 o statutu Evropské investiční banky (EIB),

– s ohledem na články 41 až 43 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii,

– s ohledem na zprávu o činnosti skupiny EIB za rok 2024 s názvem „ Priorities for prosperity“ (Priority pro prosperitu), která byla zveřejněna dne 30. ledna 2025,

– s ohledem na zprávu EIB o investicích v období 2024–2025 s názvem „ Innovation, integration and simplification in Europe“ (Inovace, integrace a zjednodušení v Evropě), která byla zveřejněna dne 5. března 2025,

– s ohledem na strategický plán skupiny EIB na období 2024–2027 ze dne 21. června 2024,

– s ohledem na operační plán skupiny EIB na období 2024–2026 ze dne 9. února 2024 a operační plán této skupiny na období 2025–2027 ze dne 30. ledna 2025,

– s ohledem na rozhodnutí Rady (EU) 2025/504 ze dne 11. března 2025, kterým se mění Protokol č. 5 o statutu Evropské investiční banky[1],

– s ohledem na dopis prezidentky EIB Nadie Calviñové ze dne 4. března 2025 adresovaný vedoucím představitelům EU,

– s ohledem na zprávu ze dne 9. září 2024, kterou vypracoval Mario Draghi pod názvem „Budoucnost evropské konkurenceschopnosti“,

– s ohledem na zprávu ze dne 17. dubna 2024, kterou vypracoval Enrico Letta pod názvem „Mnohem více než trh“,

– s ohledem na zprávu ze dne 25. dubna 2024, kterou vypracoval Christian Noyer pod názvem „Rozvoj evropských kapitálových trhů za účelem financování budoucnosti“,

– s ohledem na zprávu ze dne 30. října 2024, kterou vypracoval Sauli Niinistö pod názvem „Společně bezpečnější – posílení civilní a vojenské pohotovosti a připravenosti Evropy“,

[1] Úř. věst. L, 2025/504, 14.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/504/oj.

– s ohledem na dokument o směřování EIB v oblasti soudržnosti v letech 2021–2027 zveřejněný dne 13. října 2021,

– s ohledem na třetí výroční zprávu EIB ze dne 15. července 2024 o činnostech skupiny EIB v regionech soudržnosti EU,

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí Program InvestEU a mění nařízení (EU) 2015/1017[2],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu[3],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost[4],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1056 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci[5],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1229 ze dne 14. července 2021 o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor v rámci mechanismu pro spravedlivou transformaci[6],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, mění a zrušuje rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 480/2009[7],

– s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 26. února 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2015/1017, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695 a (EU) 2021/1153, pokud jde o zvýšení účinnosti záruky EU podle nařízení (EU) 2021/523 a zjednodušení požadavků na podávání zpráv (COM(2025)0084),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. ledna 2025 nazvané „Kompas konkurenceschopnosti pro EU“ (COM(2025)0030),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. února 2025 nazvané „Pracovní program Komise na rok 2025“ (COM(2025)0045),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. února 2025 nazvané „Cesta k příštímu víceletému finančnímu rámci“ (COM(2025)0046),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. února 2025 nazvané „Dohoda o čistém průmyslu: společný plán konkurenceschopnosti a dekarbonizace“ (COM(2025)0085),

[2] Úř. věst. L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj.
[3] Úř. věst. L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
[4] Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.
[5] Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj.
[6] Úř. věst. L 274, 30.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj.
[7] Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

– s ohledem na zprávu skupiny EIB ze dne 25. července 2024 o pokroku v provádění plánu pro klimatickou banku za rok 2023,

– s ohledem na evropský pilíř sociálních práv,

– s ohledem na tiskovou zprávu EIB ze dne 6. března 2025 nazvanou „ European Commission and EIB group lay foundations for a new pan-European investment platform for affordable and sustainable housing“ (Evropská komise a skupina EIB zakládají novou celoevropskou investiční platformu pro cenově dostupné a udržitelné bydlení),

– s ohledem na „Hlavní výsledky analýzy skupiny EIB a konzultace se zúčastněnými stranami“, které byly představeny na semináři EIB o bydlení dne 18. července 2024,

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. února 2025 nazvané „Akční plán pro cenově dostupnou energii:, odhalení skutečné hodnoty energetické unie s cílem zajistit cenově dostupnější, účinnější a čistší energii pro všechny Evropany“ (COM(2025)0079),

– s ohledem na akční plán skupiny EIB pro bezpečnostní a obranný průmysl, který byl prezentován na zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci v Lucemburku dne 12. dubna 2024,

– s ohledem na aktualizovaný seznam EIB ze dne 14. července 2022, na němž jsou uvedeny podmínky pro způsobilost a vyloučené činnosti a sektory,

– s ohledem na tiskové prohlášení předsedkyně Komise Ursuly von der Leyenové ze dne 4. března 2025 o obranném balíčku (plánu ReArm Europe),

– s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 1. prosince 2021 nazvané „Global Gateway“ (JOIN(2021)0030),

– s ohledem na zprávu EIB ze dne 13. června 2024 o globálním dopadu v letech 2023–2024,

– s ohledem na trojstrannou dohodu mezi Evropskou komisí, Evropským účetním dvorem a Evropskou investiční bankou, která byla podepsána dne 11. listopadu 2021,

– s ohledem na postupy v rámci mechanismu skupiny EIB pro vyřizování stížností, které byly zveřejněny dne 13. listopadu 2018,

– s ohledem na dokument EIB ze dne 14. října 2024 nazvaný „Diversity, Equity and Inclusion at the EIB Group“ (Rozmanitost, rovnost a začleňování ve skupině EIB),

– s ohledem na studii výzkumné služby Evropského parlamentu nazvanou „Zvýšení evropské přidané hodnoty v době globálních výzev – přehled nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu (2022–2032)“, která byla zveřejněna v únoru 2023,

– s ohledem na článek 55 jednacího řádu,

– s ohledem na stanovisko Rozpočtového výboru,

– s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A10-0000/2025),

A. vzhledem k tomu, že bilanční suma skupiny EIB činí téměř 600 miliard EUR;

B. vzhledem k tomu, že EIB, kterou zcela vlastní členské státy, má za úkol podílet se na plnění cílů EU;

C. vzhledem k tomu, že EIB uvádí, že její celkové investice dosáhly v roce 2024 rekordních 88,8 miliardy EUR, z čehož 50,7 miliardy EUR představovaly investice spojené s klimatem a životním prostředím; vzhledem k tomu, že celkové investice EIB se mají v roce 2025 zvýšit na 95 miliard EUR;

Obecné připomínky

1. vítá strategické priority EIB na období 2024 až 2027, které jsou odrazem politických priorit EU a zahrnují mj. konkurenceschopnost, ekologickou a digitální transformaci, regionální soudržnost, sociální infrastrukturu, jako je bydlení, vzdělávání a zdraví, jakož i bezpečnost a obranu;

2. zdůrazňuje důrazný požadavek, aby EIB hrála ještě významnější úlohu při odstraňování investiční mezery v Evropě; vyzývá Komisi a EIB, aby plně využily potenciál EIB; naléhavě vyzývá členské státy, aby k tomuto účelu poskytly dostatek finančních prostředků; připomíná, že nová Komise si předsevzala, že bude „Komisí investic“;

3. zdůrazňuje, že rating AAA, který obdržela EIB, je její důležitou výhodou; zdůrazňuje, že tento rating je mimo jiné důsledkem skutečnosti, že EIB reaguje na politické cíle EU, zejména tím, že se stala „klimatickou bankou“[89];

4. zdůrazňuje, že v zájmu posílení součinnosti, účinnosti a účelnosti je třeba zjednodušit, optimalizovat a konsolidovat současné a budoucí procesy EIB a úkoly, jimiž je pověřena;

Odstraňování investiční mezery a podpora konkurenceschopnosti

5. zdůrazňuje důležitou úlohu skupiny EIB jakožto celoevropského investičního subjektu při mobilizaci veřejných i soukromých prostředků za účelem financování priorit EU a při pomoci členským státům s financováním základních a strategických investic;

6. připomíná, že operace EIB jsou ze své podstaty omezené a při řešení problému značné investiční mezery mohou hrát pouze podpůrnou úlohu; opakuje, že pro operace EIB by byla přínosem integrovanější hospodářská a měnová unie a silnější ekonomická struktura; vyzývá proto k rychlému a podstatnému pokroku, pokud jde o unii kapitálových trhů a dokončení bankovní unie, jakož i o vytvoření stálých investičních nástrojů EU;

7. vyzývá Komisi a skupinu EIB, aby více usilovaly o mobilizaci úspor pro produktivní investice, podporovaly inovace v průběhu celého životního cyklu podniků, včetně podpory většího počtu rozvíjejících se podniků s rizikovějším kapitálovým a rizikovým

[8] https://www.eib.org/en/investor-relations/index.
[9] https://www.eib.org/files/fi/external/2025-02-10_Ratings_EIB.pdf, p.3.

dluhovým financováním, a posílily vedoucí postavení EU v oblasti zelených a digitálních dluhopisů;

8. zdůrazňuje, že se ukázalo, že finanční nástroje a rozpočtové záruky snižující riziko jsou mocné nástroje; vyjadřuje znepokojení nad tím, že podle průběžného hodnocení programu InvestEU může dojít k tomu, že bez navýšení rozpočtu budou finanční prostředky na řadu finančních produktů do konce roku 2025 vyčerpány;

Podpora digitální transformace

9. vyzývá EIB, aby posílila financování otevřené strategické autonomie EU v digitální oblasti a aby podporovala evropskou digitální infrastrukturu, nové a přelomové technologie a výzkum;

10. podporuje skutečnost, že EIB rozšiřuje iniciativu European Tech Champions, aby přilákala soukromý kapitál, který by umožnil růst inovativních začínajících podniků (startupů) až na úroveň úspěšných světových lídrů;

Upevnění úlohy EIB jakožto klimatické banky EU

11. vítá úlohu EIB jako klimatické banky i její soulad s rámcem EU pro udržitelné financování, včetně začlenění kritérií taxonomie; připomíná, že všechny finanční toky EIB musí být zcela konzistentní s cílem EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality a s cíli v oblasti klimatu, kterých má být dosaženo do roku 2030;

12. vítá investice EIB v oblasti klimatu a životního prostředí, které v roce 2024 činily celkem 50,7 miliardy EUR, čímž byl překročen cíl nasměrovat alespoň 50 % celkového financování do oblasti klimatu a environmentální udržitelnosti;

13. vítá investice EIB do energie z obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti a elektrických rozvodných sítí a skladování energie, a vítá rovněž podporu plánu REPowerEU ze strany EIB;

14. zdůrazňuje, že je třeba více investovat do adaptace na změnu klimatu a odolnosti vůči této změně; vybízí k dalšímu výzkumu a vývoji, včetně inovativních technologií, jejichž cílem by byla připravenost na klima;

Řešení problémů v oblasti sociální infrastruktury, politiky soudržnosti a bydlení

15. vítá hlavní strategické priority EIB, které spočívají v posílení evropské sociální infrastruktury a v moderní politice soudržnosti v zájmu udržitelného růstu podporujícího začlenění v celé Evropě;

16. vyzývá EIB, aby v souladu s Draghiho zprávou zvýšila investice do vzdělávání, odborné přípravy, prohlubování dovedností a rekvalifikací a do zdraví;

17. vítá závazek EIB řešit dvojí selhání trhu, pokud jde o bydlení, včetně nedostatku důstojného, bezpečného a energeticky účinného bydlení a selhání trhu při odstraňování rozdílů v energetické účinnosti;

18. vítá akční plán EIB pro cenově dostupné a udržitelné bydlení, v němž jsou na příští dva roky naplánovány investice ve výši 10 miliard EUR; upozorňuje na výsledek analýzy skupiny EIB a schůze zúčastněných stran, který poukázal na roční investiční mezeru odhadovanou na 300 až 400 miliard EUR, kterých je zapotřebí na výstavbu 1,5 milionu nových bytových jednotek a na každoroční renovaci 5 milionů dalších jednotek;

Financování míru, bezpečnosti a obrany

19. vítá proaktivní přístup EIB v otázkách bezpečnosti a obrany; zdůrazňuje, že investice do tohoto odvětví se v roce 2024 zdvojnásobily, a dosáhly tak jedné miliardy EUR, přičemž v plánu EIB na rok 2025 je další zdvojnásobení těchto investic a tedy jejich zvýšení na rekordní 2 miliardy EUR; zdůrazňuje, že financování na evropské úrovni založené na solidaritě má zásadní význam pro plnění značných finančních potřeb členských států;

20. vítá skutečnost, že EIB má v plánu revidovat svůj operační rámec a stanovit pro veřejnou politiku zvláštní průřezový cíl, kterým je posílení míru a bezpečnosti v Evropě a jehož plnění by se opíralo o ambiciózní alokace finančních prostředků a kapitálu[10];

21. upozorňuje, že veškeré úpravy kritérií způsobilosti nebo financování skupiny EIB, jejichž účelem je soulad s novými prioritami, musí chránit finanční pozici skupiny a zajistit účinné financování ostatních strategických priorit EU;

EIB ve vztahu k sousedství a ke strategii Global Gateway

22. vítá – v kontextu plošné a nezákonné útočné války Ruska – mimořádně důležitou podporu, kterou EIB poskytuje Ukrajině; vyzývá ke zvýšení rozpočtových záruk EU, aby EIB mohla i nadále tuto podporu poskytovat a posilovat činnost veřejného a soukromého sektoru na Ukrajině;

23. vítá úlohu EIB v rámci strategie Global Gateway, jelikož má zásadní význam pro globální postavení Evropy a pro podporu mnohostranného systému založeného na pravidlech, udržitelného rozvoje, demokracie, lidských práv a právního státu;

Správa a řízení: odpovědnost a transparentnost

24. zdůrazňuje, že současně se vzrůstajícím významem EIB by se měla zvyšovat i její demokratická odpovědnost a transparentnost; opět vyzývá k uzavření interinstitucionální dohody mezi Parlamentem a EIB;

25. vítá rámec pro uznání odborových svazů v Evropské investiční bance, který byl vytvořen roku 2024;

26. vítá zásady EIB týkající se rozmanitosti, rovnosti a začleňování, včetně cíle, podle něhož by do konce roku 2026 měly alespoň 40 % vedoucích pozic zastávat ženy;

27. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

[10] Dopis prezidentky EIB Nadie Calviñové ze dne 4. března 2025 adresovaný vedoucím představitelům EU.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Zpráva vítá strategické priority EIB na období 2024–2027, které jsou v úzkém souladu s klíčovými politickými cíli EU a jsou dokladem toho, že banka je připravena přizpůsobit se měnícím se politikám, přičemž je i nadále odhodlána plnit dlouhodobé cíle.

Vzhledem k četným vnitřním problémům, potřebě budoucích investic a rostoucímu geopolitickému napětí se ozývá hlasitý požadavek, aby EIB hrála větší úlohu při řešení investičních potřeb Evropy a financování společných priorit EU. Skupina EIB je klíčovým aktérem, pokud jde o mobilizaci soukromých a veřejných investic v Evropě, a maximální využití potenciálu banky mobilizovat investice má zásadní význam. Nicméně banka se při své činnosti řídí stanoveným mandátem a je omezena svou finanční kapacitou. Při řešení problému značné investiční mezery v Evropě může tedy hrát pouze podpůrnou úlohu. K maximalizaci dopadu její činnosti je nutná širší strukturální a finanční podpora, které by bylo možné dosáhnout větší integrací hospodářské a měnové unie (HMU) a posílením struktury hospodářství. Dokončením unie kapitálových trhů a bankovní unie a vytvořením stálých investičních nástrojů EU by vznikl pevnější rámec, který by posílil schopnost Evropy mobilizovat investice účinně a udržitelně a pomohl by zacelit investiční mezeru v EU. Členské státy i Komise musí zintenzívnit své úsilí o dosažení tohoto cíle.

Letošní výroční zpráva se zaměřuje na tato klíčová témata: odstraňování investiční mezery a posilování konkurenceschopnosti; podpora digitální transformace; upevňování úlohy EIB jakožto klimatické banky EU; řešení problémů v oblasti sociální infrastruktury, politiky soudržnosti a bydlení; financování míru, bezpečnosti a obrany a úloha EIB v rámci sousedství a strategie Global Gateway. Kromě toho je ve zprávě vyjádřen postoj k řízení EIB a opět v ní zaznívá požadavek na uzavření interinstitucionální dohody s Parlamentem.

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚTY

Zpravodaj v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu prohlašuje, že při vypracovávání návrhu zprávy obdržel podněty od těchto subjektů nebo osob:

Subjekt nebo osoba
European Commission
European Economic and Social Committee
European Investment Bank
The European Federation for Public, Cooperative and Social Housing (Housing Europe)

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodaje.

Pokud jsou na seznamu uvedena jména, funkce, případně jména i funkce fyzických osob, zpravodaj prohlašuje, že příslušné fyzické osoby byly seznámeny s prohlášením Evropského parlamentu o ochraně osobních údajů č. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), které stanoví podmínky platné pro zpracování jejich osobních údajů a práva související s tímto zpracováním.